

Suvestinė redakcija nuo 2021-12-04

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [55-1623](#), i. k. 1002250ISAK00000367

Nauja redakcija nuo 2014-01-01:

Nr. [V-1260](#), 2013-12-31, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00335

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS**ĮSAKYMAS****DĖL MIRUSIOJO ARTIMŲJŲ SUTIKIMO, KAD MIRUSIOJO AUDINIAI, ORGANAI BŪTŲ PAIMTI IR ATIDUOTI TRANSPLANTACIJAI, PASIRAŠYMO TVARKOS APRAŠO IR MIRUSIOJO ARTIMŲJŲ SUTIKIMO, KAD MIRUSIOJO AUDINIAI, ORGANAI BŪTŲ PAIMTI IR ATIDUOTI TRANSPLANTACIJAI, FORMOS PATVIRTINIMO**

2000 m. birželio 30 d. Nr. 367

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystės ir transplantacijos įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [V-2736](#), 2021-12-03, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25096

1. T v i r t i n u pridedamus:
 - 1.1. Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, pasirašymo tvarkos aprašą;
 - 1.2. Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, formą (formą Nr. 138/a).
2. P a v e d u įsakymo vykdymo kontrolę viceministrui pagal administravimo sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMUNDAS ALEKNA

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2000 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 367
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2021 m. gruodžio 3 d.
įsakymo Nr. V-2736 redakcija)

MIRUSIOJO ARTIMŲJŲ SUTIKIMO, KAD MIRUSIOJO AUDINIAI, ORGANAI BŪTŲ PAIMTI IR ATIDUOTI TRANSPLANTACIJAI, PASIRAŠYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, pasirašymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato mirusio asmens, kuris būdamas gyvas neišreiškė savo valios Lietuvos Respublikos žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystės ir transplantacijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, tvarką.

2. Šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystės ir transplantacijos įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose organų donorystės ir transplantacijos procesus, vartojamų sąvokų apibrėžimus.

II SKYRIUS MIRUSIOJO ARTIMŲJŲ SUTIKIMO, KAD MIRUSIOJO AUDINIAI, ORGANAI BŪTŲ PAIMTI IR ATIDUOTI TRANSPLANTACIJAI, ĮFORMINIMAS

3. Dėl sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai (toliau – sutikimas), į mirusiojo artimuosius kreipiasi mirusįjį gydęs, o jo nesant – budintis gydytojas (toliau – gydytojas) arba Nacionalinio transplantacijos biuro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – Biuras) budintis Transplantacijų koordinavimo skyriaus vyriausiasis specialistas (koordinatorius) (toliau – Biuro koordinatorius).

4. Mirusiojo artimųjų dėl sutikimo atsiklausoma tokia pirmumo tvarka: sutuoktinio, pilnamečių vaikų (įvaikių), tėvų (įtėvių), brolių (seserų). Gavus vieno iš šių asmenų sutikimą arba nesutikimą nustatyta pirmumo tvarka, kitų artimųjų neklausama. Tuo atveju, jeigu pagal pirmumo eilę nustatyto artimojo rasti nepavyksta arba asmuo atsisako duoti bet kokią atsakymą (nėra nei prieštaravimo, nei sutikimo), tokį sutikimą turi teisę duoti kitas pagal eiliškumą artimasis.

5. Jei susisiekus su mirusiojo artimaisiais pagal Aprašo 4 punkte numatytą pirmumo tvarką, jie neprieštarauja, kad mirusio asmens audiniai, organai būtų paimti ir panaudoti transplantacijai, atvykę į asmens sveikatos priežiūros įstaigą arba Biurą, mirusiojo artimieji užpildo ir gydytojo ar Biuro koordinatoriaus akivaizdoje pasirašo sveikatos apsaugos ministro įsakymu patvirtintą Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, formą Nr. 138/a (toliau – Forma Nr. 138/a).

6. Jei mirusiojo artimieji pagal Aprašo 4 punkte numatytą pirmumo tvarką yra išvykę už Lietuvos Respublikos ribų, serga ar dėl kitų priežasčių negali fiziškai atvykti į asmens sveikatos

priežiūros įstaigą, jie užpildo ir kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašo Formą Nr. 138/a ir naudodamiesi informacinių technologijų priemonėmis (toliau – nuotoliniu būdu) ją pateikia gydytojui arba Biuro koordinatoriui.

7. Jei pasirašyti Formos Nr. 138/a kvalifikuotu elektroniniu parašu nėra galimybės, mirusiojo artimieji surašo laisvos formos pareiškimą, kuriame nurodo savo ir mirusiojo asmens vardą, pavardę, asmens kodą ir sutikimą, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, ir prideda savo asmens tapatybę įrodančio dokumento – asmens tapatybės kortelės ar paso kopiją ir elektroninėmis ryšio priemonėmis (telefonu, elektroniniu paštu, elektroninio ryšio programomis) išsiunčia gydytojui arba Biuro koordinatoriui.

8. Gyventojų registro duomenų bazėje gydytojo ar Biuro koordinatoriaus raštišku prašymu policijos pareigūnui patikrinus ir nustačius, kad miręs asmuo neturi Aprašo 4 punkte nurodytų artimųjų, kurie išreikštų savo valią dėl mirusiojo audinių, organų paėmimo ir atidavimo transplantacijai, sprendimą dėl to, kad mirusiojo audiniai, organai būtų atiduoti transplantacijai, priima asmens sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsiliumas, kurį sudaro medicinos etikos komisijos atstovas, gydantis gydytojas ir skyriaus, kuriame buvo gydomas asmuo, vedėjas ar kitas administracijos atstovas. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsiliumas, priėmęs sprendimą atiduoti mirusiojo audinius, organus transplantacijai, praėjus 6 valandoms po šio asmens mirties fakto nustatymo užpildo formą „Gydytojų konsiliumo dėl asmens audinių ir (ar) organų paėmimo transplantacijai protokolas“ (toliau – Aprašo priedas).

9. Gydytojas arba Biuro koordinatorius mirusiojo artimuosius, kai jie turi galimybę atvykti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą:

9.1. supažindina su galimybe išreikšti sutikimą dėl mirusiojo, kuris potencialiai gali tapti donoru, organų donorystės;

9.2. jiems pateikia pasirašyti sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Formą Nr. 138/a;

9.3. informuoja mirusiojo artimuosius apie jų asmens duomenų tvarkymą, kaip tai numatyta 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 13 straipsnyje, ir paaiškina, kad mirusiojo artimųjų duomenys bus tvarkomi siekiant įgyvendinti Įstatymo nuostatas dėl mirusiojo asmens organų transplantacijos. Informuoja, kad Formoje Nr. 138/a turėtų būti nurodyti vardas, pavardė, asmens kodas, kontaktiniai duomenys, giminystės ryšys (sutuoktinis, pilnametis vaikas (įvaikis), tėvas (įtėvis), motina (įmotė), brolis, sesuo) (toliau – giminystės ryšys su mirusiuoju), audiniai ir (ar) organai, kurie būtų paimti ir atiduoti transplantacijai;

9.4. patikrina mirusiojo artimųjų asmens tapatybę (pagal pasą, asmens tapatybės kortelę, vairuotojo pažymėjimą ar kitą galiojantį asmens dokumentą, kuriame, be kitų duomenų, yra nuotrauka ir asmens kodas) ir formoje pasirašo (po užrašu „Asmens tapatybę patikrinau. Sutikimą pasirašė mano akivaizdoje“);

9.5. Formą Nr. 138/a pasirašęs gydytojas arba Biuro koordinatorius įklijuoja Formos Nr. 138/a originalą į mirusiojo Stacionare gydomo asmens statistinę kortelę (forma Nr. 066/a-LK), patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 1998 m. lapkričio 26 d. įsakymu Nr. 687 „Dėl Medicininės apskaitos dokumentų formų tvirtinimo“ (toliau – ligos istorija) (elektroninėje mirusiojo ligos istorijoje įtraukiama Formos 138/a kopija), o kopija ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikiama Biurui.

10. Mirusiojo artimieji Formą Nr. 138/a užpildo gydytojo arba Biuro koordinatoriaus akivaizdoje ir savo parašu patvirtina įrašytų duomenų tikrumą.

11. Kai mirusiojo artimieji yra išvykę už Lietuvos Respublikos ribų, serga ar dėl kitų priežasčių neturi galimybės atvykti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, gydytojas ar Biuro koordinatorius mirusiojo artimuosius:

11.1. nuotoliniu būdu elektroninio ryšio priemonėmis supažindina su galimybe išreikšti sutikimą dėl mirusiojo, kuris potencialiai gali tapti donoru, organų donorystės;

11.2. nuotoliniu būdu elektroninio ryšio priemonėmis pateikia sveikatos apsaugos ministro patvirtintą Formą 138/a;

11.3. paaiškina, kad mirusiojo artimieji Formoje 138/a turėtų nurodyti vardą, pavardę, asmens kodą, kontaktinius duomenis, giminystės ryšį su mirusiuoju, audinius ir (ar) organus, kurie būtų paimti ir atiduoti transplantacijai.

12. Mirusiojo artimieji Formą Nr. 138/a pasirašo kvalifikuotu elektroniniu parašu ir nuotoliniu būdu (telefonu, elektroniniu paštu, elektroninio ryšio programomis) ją pateikia gydytojui arba Biuro koordinatoriui, kurie įvertina, ar Forma Nr. 138/a tinkamai užpildyta, pasirašo, užregistruoja Žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorų bei recipientų registre, įtraukia ją į mirusiojo ligos istoriją ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikia Biurui.

13. Kreipiantis į mirusiojo artimuosius, kai jie neturi galimybės atvykti į asmens sveikatos priežiūros įstaigą arba nuotoliniu būdu pateikti Formą Nr. 138/a ją patvirtindami elektroniniu kvalifikuotu parašu, gydytojas arba Biuro koordinatorius:

13.1. nuotoliniu būdu (telefonu, elektroninėmis nuotolinio ryšio priemonėmis) supažindina mirusiojo artimuosius su galimybe išreikšti sutikimą dėl mirusiojo, kuris potencialiai gali tapti donoru, organų donorystės;

13.2. paaiškina, kad pildomas laisvos formos sutikimas, kuriame turėtų būti nurodytas mirusiojo artimojo vardas, pavardė, asmens kodas, kontaktiniai duomenys, giminystės ryšys su mirusiuoju, audiniai ir (ar) organai, kurie būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, ir pridedama asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopija (toliau – tapatybės dokumento kopija).

14. Mirusiojo artimieji pasirašo laisvos formos sutikimą, prideda tapatybės dokumento kopiją ir nuotoliniu būdu (telefonu, elektroninėmis nuotolinio ryšio priemonėmis) pateikia gydytojui arba Biuro koordinatoriui, kurie įvertina, ar laisvos formos sutikimas, tapatybės dokumento kopija tinkamai užpildyti, užregistruoja Žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorų bei recipientų registre ir įtraukia į mirusiojo ligos istoriją (elektroninėje mirusiojo ligos istorijoje kopija taip pat pridedama), o kopija ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikiama Biurui.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Be mirusiojo artimųjų sutikimo mirusio asmens audinius, organus paimti ir panaudoti transplantacijai draudžiama, išskyrus Lietuvos Respublikos žmogaus audinių, ląstelių ir organų donorystės ir transplantacijos įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje numatytą atvejį.

16. Gydytojas ar Biuro koordinatorius Aprašo nustatyta tvarka ir apimtimi, vadovaudamiesi Bendroju duomenų apsaugos reglamentu ir kitų asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, tvarko asmens duomenis, siekdami įgyvendinti mirusio asmens audinių, organų donorystės ir transplantacijos procesą.

Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad
mirusiojo audiniai, organai būtų
paimti ir atiduoti transplantacijai,
pasirašymo tvarkos aprašo
priedas

(Gydytojų konsiliumo dėl asmens audinių ir (ar) organų paėmimo transplantacijai protokolo forma)

**GYDYTOJŲ KONSILIUMO DĖL ASMENS AUDINIŲ IR (AR) ORGANŲ PAĖMIMO
TRANSPLANTACIJAI PROTOKOLAS**

Gydytojų konsiliumas vyko:

Asmens sveikatos priežiūros įstaiga _____

_____ (pavadinimas, adresas)

Data (laikas) _____

Numeris _____

SVARSTYTA galimybė transplantacijai paimti audinius ir (ar) organus

Pacientas _____ asmens kodas _____ amžius _____
(vardas, pavardė)

Diagnozė _____

KONSTATUOTA, kad

1. vadovaujantis Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo 4 straipsniu, pacientas nėra pareiškęs savo sutikimo arba nesutikimo, kad jo audiniai ir (ar) organai po jo mirties būtų panaudoti transplantacijai (duomenys iš Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorų bei recipientų registro);
2. mirusysis artimųjų, kurių atsiklausoma dėl mirusiojo audinių, organų paėmimo ir atidavimo transplantacijai Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje ir Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, pasirašymo tvarkos aprašo 4 punkto nustatyta tvarka, neturi;
3. sprendimą atiduoti mirusiojo audinius, organus transplantacijai priima asmens sveikatos priežiūros įstaigos gydytojų konsiliumas praėjus 6 valandoms po šio asmens mirties fakto nustatymo.

Vadovaujantis Žmogaus audinių, ląstelių, organų donorystės ir transplantacijos įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi, NUTARTA leisti paimti audinius ir (ar) organus transplantacijai.

KONSILIUMAS:

1. _____
(medicinos etikos komisijos atstovo vardas, pavardė, parašas)

2. _____
(gydančiojo gydytojo vardas, pavardė, parašas)

3. _____
(skyriaus, kuriame buvo gydomas asmuo, vedėjo / administracijos atstovo
vardas, pavardė, parašas)

Papildyta priedu:

Nr. [V-2736](#), 2021-12-03, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25096

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-138](#), 2005-02-24, Žin., 2005, Nr. 31-1021 (2005-03-05), i. k. 1052250ISAK000V-138

Nr. [V-1260](#), 2013-12-31, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00335

Nr. [V-2736](#), 2021-12-03, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25096

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2000 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 367
(Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos ministro
2016 m. balandžio 25 d.
įsakymo Nr. V-510 redakcija)

Forma Nr. 138/a

Įstaigos pavadinimas, adresas, kodas

**MIRUSIOJO ARTIMŲJŲ SUTIKIMAS,
KAD MIRUSIOJO AUDINIAI, ORGANAI BŪTŲ PAIMTI IR ATIDUOTI
TRANSPLANTACIJAI**

20 ____ m. _____ d.

Aš, _____
vardas, pavardė, asmens kodas, telefonas, gyvenamosios vietos adresas, el.paštas

giminystės ryšys (sutuoktinis, pilnametis vaikas (įvaikis), tėvas, motina (įtėvis), brolis (sesuo)

sutinku, kad mirusiojo _____
vardas, pavardė, asmens kodas

audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantuoti (tinkamą variantą pažymėti ☒):

☐ bet kurie audiniai ir organai;

☐ audiniai ir organai, išskyrus _____;

☐ tik (įvardyti) _____.

Pareiškiu, kad mano veiksnumas nėra apribotas ir pateikti duomenys yra teisingi _____

vardas, pavardė, parašas, data

Asmens tapatybė patikrinta. Sutikimas pasirašytas mano akivaizdoje _____

vardas, pavardė, parašas ir spaudas, data ir laikas

Papildoma informacija teikiama Nacionaliniame transplantacijos biure prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Santariškių g. 2, Vilnius, tel. (8 5) 279 6096/ faks. (8 5) 204 0121.

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1260](#), 2013-12-31, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00335

Nr. [V-510](#), 2016-04-25, paskelbta TAR 2016-04-26, i. k. 2016-10412

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-138](#), 2005-02-24, Žin., 2005, Nr. 31-1021 (2005-03-05), i. k. 1052250ISAK000V-138

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 367 "Dėl Mirusiojo artimųjų neprieštaravimo, kad mirusiojo audiniai ir (ar) organai būtų paimti transplantacijai, įforminimo raštu tvarkos patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1260](#), 2013-12-31, paskelbta TAR 2013-12-31, i. k. 2013-00335

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 367 „Dėl Mirusiojo artimųjų neprieštaravimo, kad mirusiojo audiniai ir (ar) organai būtų paimti transplantacijai, įforminimo raštu tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-510](#), 2016-04-25, paskelbta TAR 2016-04-26, i. k. 2016-10412

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 367 „Dėl Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, pasirašymo tvarkos aprašo ir mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, formos patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-2736](#), 2021-12-03, paskelbta TAR 2021-12-03, i. k. 2021-25096

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 367 „Dėl Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, pasirašymo tvarkos aprašo ir Mirusiojo artimųjų sutikimo, kad mirusiojo audiniai, organai būtų paimti ir atiduoti transplantacijai, formos patvirtinimo“ pakeitimo